

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 94 (3540) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Visszatért Rajnay Károly

A katonai közigazgatásnak 1940 november 26-án történt megszüntetésekor Rajnay Károly tábornok, aki a keleti részek felszabadulásától kezdve a polgári közigazgatás életbeléptetéséig Nagyvárad katonai parancsnoka volt, ezekkel a szavakkal búcsúzott a város közönségétől a sajtónak adott nyilatkozatában: Isten velünk, a viszonzatlanság.

Éreztük akkor, hogy a tábornok, aki nehéz szívvel távozott örökhelyéről, olyan politikai fordulat bekövetkezését látja előre, amely ismét időszerűvé teszi az ő elgondolásait és a megvalósításokban alkalmazott módszereit. S az erőszékű, hajthatatlanul keresztény magyar és szociális felfogású kiváló katonameber jóslata valóra vált. Az események előpörtek a rendszert, amely a katonai közigazgatás egészséges vonalvezetése után annyi csalódást okozott Nagyvárad felszabadult magyarságának s nagy megnyugvás, hogy most a helyi politikai fejlemények olyan rendszer kialakulását tették lehetővé, amely Rajnay tábornok magyar lelkiületét, katonás tetterejét és a helyi életben szerzett tapasztalatait látni szükségesnek nemcsak a város, hanem a vármegye törvényhatóságának élén is.

Rajnay tábornok alig három hónapos működése alatt bürokratikus gátalaktól mentesen, ritka közigazgatási éleslátással igen szép eredményeket ért el a város nemzeti, gazdasági és szociális életében. Bámulatos gyorsan tájékozódott a helyi viszonyok között, nagy eréllyel számolta fel a román megszállás örökét, megértéssel fogadta a magyar hazához visszatértek alkotó igyekezetét, rendet teremtett az olykor egymás ellen feszülő erők óhatatlanul jelenkezett zűrzavarában, részt ütött a zsidó gazdasági összefogás ércfrontján, a keresztény magyar létalapok egész sorát teremtette meg, szociális téren a kibekítés s a nyomorenyhítés súlyos feladatait oldotta meg, mindenfelé építő tevékenységet indított meg s szilárd meggyőződésével, törhetetlen akaratával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a nagyváradi liberális felfogás posványában új magyar életszemlélet alakult ki a lelkekben.

Elgondolásainak érvényesítésében nem ismert kíméletet. Ha olyan igyekezettel találta magát szemben, amelyet károsnak ítélt a keresztény magyar élet felépítése szempontjából, személyi erőlködésére sem volt tekintettel s nem volt hajlandó bizonyos liberális befo-

lyások által fémjelzett talmi tekintélyek méltánylására sem. De ha akadtak, akik annakidején elégtétellel vették tudomásul távozását, ezek egy esetben sem a keresztény és szociális magyar nemzeti eszme önzellen harcossai sorából kerültek ki.

Sajnos, az ő művét több vonalon is lerombolni kényszerültek a polgári köz-

igazgatással bevonult rendszernek a törvény betűihez kötött, sőt a törvényes intézkedéseket néha a másik oldal felől túlzó igyekezettel alkalmazó tényezők. Lesznek területek, amelyeken a visszatérő Rajnay Károly alig ismer rá az ő kezének munkájára. De az új irányzat, amelynek szellemében Rajnay Károly mint a polgári közigazgatás vezetője is

a maga szíve szerint működhetik, máris olyan bázisokat alkotott, amelyeken fenntartás nélkül folytathatja a három és félével ezeltől felbessakított munkát.

Midőn Nagyvárad és Bihar vármegyei keresztény magyar lakossága szeretettel és bizalommal üdvözlö a visszatérő Rajnay Károlyt, ennek a munkának eredményes végzéséhez kíván neki erőt, egészséget és megalkuvást nem ismerő munkatársakat.

Május elsején összeül a képviselőház és megtárgyalja az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot

Először a hadművelési területhez közeleső országrészen hajtották végre a városok és falvak teljes zsidótlanítását. A méreteiben példátlan rendezés gyorsan és tökéletesen bonyolódott le

Jelenleg nincs szó a zsidók nagyobb városokból történő kitelepítéséről

A Pest írja: Értesülésünk szerint május elsején összeül a képviselőház, ahol benyújtják az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló, már elkészült törvényjavaslatot, amelyet a Ház nyomban letárgyal. Mint ismeretes, az országgyűlés megbízatása július 10-én jár le.

mentdíjon kívül pótdíjat nem kell fizetni. Az igazolt esetben az eljárásra az állomások ilyen irányú intézkedései irányadók.

Ungvár, Munkács, Máramarossziget, Beregszász és Huszt lakossága köréből kivonult a zsidóság

Az Esti Újság írja: A zsidókérdés gyors ütemben való rendezése során az illetékes hatóságok először a hadművelési területhez közeleső országrészen hajtották végre a városok és falvak teljes zsidótlanítását. A méreteiben példátlan rendezés gyorsan és tökéletesen bonyolódott le. Ungvár, Munkács, Máramarossziget, Beregszász és Huszt környékén a városok és falvak lakossága már kivonult a lakosság köréből. Rendkívül jellemző a helyzetre, hogy ezen a galiciai zsidókat befogadott területen, a zsidók összeszámlálásakor, a legtöbb helyen kétszerannyi zsidót találtak, mint amennyit a magyar hivatalos kimutatás a legutóbbi népszámlálás alapján feltüntetett.

madás miatt a jegypénztárnál szünetelt, ugyancsak akkor is, ha az említett okok akadályozták abban, hogy jegyváltás végett kellő időben megjelenjenek, a rendes

VÉGETERT A KÖZIGAZGATÁSI VEZETŐK SZATMARI ÉRTEKEZLETE
Nagyvárad, április 27. A városi és a megyei közigazgatás vezetői visszaérkeztek Nagyváradra arról az értekezletről, amelyet a belügyi kormány a tiszántúli és erdélyi városok és vármegyék vezetőit rendelt. Az értekezlet Szatmárnémetiben volt.

Heves harcokban áll a magyar haderő az újabb csapatokat bevető bolsevistákkal

Az ellentámadások sikeres visszaverése után fontos szakaszokat foglaltak el

A MTI jelenti: 7-ik számú hadijelentés. A Honvédezerkar főnöke közli: Kolomeánál változatlan hevességgel folynak a harcok az egyre újabb csapatokat bevető bolsevikiekkel. Az ellenség támadásainak sikeres visszaverése után csapataink más helyeken ellentámadásokat kezdtek és a további hadműveletek szempontjából fontos szakaszokat vettek birtokukba.

Az április 24-iki elhárítóharcokban kilőtt ellenséges páncélosok száma utólagos megállapítások szerint nem 35, hanem 42 volt. A tegnapi harcokban újabb 7 szovjet páncélost semmisítettünk meg.

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A szerdai román hadijelentés ezeket közli: Az ellenségnek a szebasztó-

poli hídfő ellen intézett valamennyi támadását visszavertük. Lelőttünk 19 ellenséges repülőgépet. A Dnyeszter alsó folyásánál sikertelen maradt a szovjet minden kísérlete, hogy kiszélesítse hídfőjét. Néhány helyi betörést megtisztítottunk, vagy lényegesen összecsükkítettünk. Az ellenség Jassitól északra támadásra indult. A támadásokat sok páncélos és nagy légierő támogatta. A harcok még folynak. Targul Frumostól északnyugatra német és román csapatok meglepetésszerűen támadásba lendültek és elfoglaltak több fontos támaszpontot, köztük Rusnoasa helyiséget. Itt 22 ellenséges páncélost és 70 löveget zsákmányoltunk, vagy semmisítettünk meg és több, mint 600 foglyot ejtettünk.

Légiveszély esetén a vonatra is lehet jegyet váltani

A MOT jelenti: A Magyar Államvasutak közlése szerint ha az utas a menetjegyet a vonaton azért kénytelen megváltani, mert a jegykiadás, légiveszély, zavarórepülés, légiriasztás, vagy légítá-

Feloszlatták a Magyar Képzőművészek Országos Szövetségét

A MTI jelenti: A m. kir. belügyminiszter a Magyar Képzőművészek Országos Szövetségét, alapszabályellenes működés miatt, az egyesületek feletti felügyeleti joga alapján, feloszlatta.

Ismét feladhatók magáncsomagok tábori postaszámokra

A MTI jelenti: A honvédezerkar főnöke közli, hogy 1944 május 1-től tábori postaszámokra magáncsomagok a korábbi feltételekkel ismét feladhatók.

Jelentkezzenek a középiskolai tanulók ipari és kereskedelmi munkahelyekre

A MOT jelenti: Az iskolai év hirtelen bezárásával megkezdődött a tanulók hosszú nyári szünetje, melynek időtartama egyelőre bizonytalan. A magyar ipar és kereskedelem az utóbbi időben nélkülözötte a fiatal keresztény munkaerőt, akiknek szolgáltatására a nemzeti termelésnek s a kereskedelmi forgalomnak nagy szüksége van. Igen sok ipari és kereskedelmi munkahely várja az ifjúságot, elsősorban a 14—15 éves és 18—19 éves fiukat és lányokat, hogy polgári iskolai vagy középiskolai tanulmányai befejezésük után haladéktalanul jelentkezzenek ezekre a munkahelyekre. Még akkor is helyesen teszi az ifjúság, ha a szüntelen ipari vagy kereskedelmi alkalmaztatást vállal ha szünet után tovább akar tanulni. Addig ugyanis 6 hónap áll rendelkezésre, ami alatt mint ipari tanuló, kereskedőtanuló, vagy tisztviselő és gyakornok tisztességesen kereshet, ahelyett, hogy idejét haszontalan dolgokra fecsegtelne el.

Sárgakarszalagos zsidó munkaszolgálatosok a rendőrbíró előtt

Nagyvárad, április 27. A nagyvárad rendőrkapitányságra igen sok esetben történt feljelentés azért, hogy a zsidó munkaszolgálatosok, akiknek karján sárga szalag a megkülönböztető jelvény, nem viselik a sárga csillagot.

Ebben az ügyben csütörtökön délelőtt tárgyalta első ízben a rendőrbíró, amikor valamennyi esetben úgy döntött, hogy mindaddig, amíg a zsidók munkaszolgálatot teljesítenek, a sárga csillagot nem kell viselniük, mert a karszalag viselése elegendő jel a megkülönböztetésre.

Természetesen, ha a munkaszolgálat ideje megszűnt, a karszalag helyett azonnal fel kell varrniuk a sárga csillagot.

Pácolja a keresztény ipart!

A Magyar Nemzetiszocialista Párt Biharmegyei Szervezetének felhívása

A Magyar Nemzetiszocialista Párt kistanácsa gyűlést tartott, amelyen megjelent Bakó László belügyi államtitkár is. A gyűlésen kérdést intéztek hozzá a 3.400-as rendelet megszüntetésével kapcsolatban. A belügyi államtitkár a kérdésre így válaszolt:

— Vitéz Jaross Andor belügyminiszternek az a leghatározottabb álláspontja — a ennek az álláspontnak mindenkiel szemben érvényt is szerez — hogy a jobboldali pártokkal szemben semmiféle korlátozó intézkedés nem áll fenn. A 3.400-as rendelet, amely a köztisztviselőknek a nemzetiszocialista pártokba való tagságát gátolta, már 1940-ben megerősült a bár azóta egyes hivatalfőnökök a gyakorlatban mégis fenntartották, most már erre sincsen meg a lehetőség. Minden nemzetiszocialista meggyőződésű közalkalmazott — azon korlá-

tozás mellett, hogy hivatali helyiségében és hivatalos ténykedése közben párttevékenységet nem fejthet ki, szabadon tagja lehet a Magyar Nemzetiszocialista Pártnak.

A fenti nyilatkozattal kapcsolatban Ladi Sándor, a Magyar Nemzetiszocialista Párt biharmegyei szervezetének vezetője felhívja az összes állami, köztisztviselő vagy bármilyen szellemi vagy testmunkát végző párttestvéreit, akik az eddigi rendszer nyomása miatt nem vehettek részt a párt munkájában, hogy ezentul vegyenek részt a párt munkájában. A meginduló nagy építőmunkában a nemzetiszocialista párt bihari tagozata is ki akarja venni a részét. A nagy építő munkára felhív mindenkit Ladi Sándor, a párt biharmegyei vezetője. A párt új helyisége Nagyváradon a Fekete Sas épületben található.

Módosították a temetések és temetkezési felszerelések árszabályzatát

A hivatalos lap a közellátásügyi miniszter rendeletét közli, amely szerint a temetések, illetve temetkezési kellékek, felszerelések és szolgáltatások legmagasabb árának megállapítását a közellátásügyi miniszter utasítása szerint április hó-

25-étől számítva a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg.

Ez a rendelet az osztályba sorozott u. n. típusú temetések és kellékek szolgáltatására vonatkozik.

HIREK A TÖRVÉNYSZEKRŐL

45 NAPI FOGHÁZBÜNTETÉST KAPOTT A VISSZAESŐ TILTOTT HATÁRÁTLÉPŐ

Nagyvárad. Saját tud. Ez év március 12-én Timofi János rontói lakos Kardó község mellett át akart jutni román területre. A határőrszolgálat elcsípték és a törvényszék nem sokkal később háromhetes fogházra ítélte.

Amikor kiszabadult, ahelyett, hogy hazafelé vette volna az irányt, ismét nekivágott a kardói határnak, ezúttal sem

valy ősszel odaadott Eperjesi József nagyváradai ácssegédnek egy szolgálati bizonyítványt, hogy gépeltessen hozzá valahol egy nyugdíj iránti kérvényt, valamint itt-ott javítson benne egyetmást, hogy egy kicsit több szolgálati időt mutasson fel és nagyobb szolgálati rangot. Eperjesi aztán elvitte Pavlovics László nagyváradai szerelőhöz, aki a felajánlott 4 P díj ellenében megírta a kérvényt és kijavította a szolgálati bizonyítványt. Ami-

Betegnek gyógyulás, egészségesnek felüdülés

a RIMANÓCZY gőz- és kádfürdő rendszeres használata.

Nyitva: délelőtt 6—12, délután 2—6 óráig. — Délután 4—6 óráig a gőzfürdőjeig P 150.

több szerencsével. A nagyvárad törvényszék ma délelőtt tárgyalta ügyét. Timofi előadta, hogy rosszul él szüleiével és ezért akart Brassóba menni rokonaihoz. A törvényszék megállapította visszaeső bűnösségét tiltott határátlépési kísérlet vétségében és nem jogerős ítélettel 1 és félhavi fogházbüntetésre ítélte.

KIJAVITOTTA SZOLGÁLATI BIZONYÍTVÁNYAT, HOGY TÖBB NYUGDÍJAT KAPJON

Nagyvárad. Saját tud. Márk Károly nagyvárad lakos öregsegére nyugdíjat akart biztosítani magának, de olyat, amiből aztán könnyedén meg lehet élni, ha szerény igényű az ember. Ezért a ta-

kor a kijavított okirat visszakerült tulajdonosához, a Márkkal együtt élő Faragó Erzsébet még egy tollvonással meghosszabbította Márk szolgálati éveit.

A kir. ügyészség közokirat hamisítás büntette címén vádat emelt négyőjük ellen s a törvényszék ma tárgyalta ügyüket. Márk Károly előrehaladott tüdőbaja miatt nem jelenhetett meg s ügyét elküldötték. A másik három vádlott beismerő vallomása után a törvényszék Eperjesi Józsefet 3 havi, Pavlovics Lászlót 2 havi és Faragó Erzsébetet egyhavi fogházbüntetésre ítélte. Pavlovics és Faragó enyhítésért, az ügyész pedig kettőjük ügyében súlyosbításért fellebbezést jelentett be. Eperjesi büntetése jogerős.

Mozik műsora:

APOLLO: Egy nap a világ.
BELVAROSI: Egy gép nem tér vissza.
CASINO: Kölcsonkért fériek.
KORONA: Magyar sasok.

Pétain tábornagy Párizsban

Vichy. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Petain államfő párisi tartózkodásával kapcsolatban közlik, hogy először a városházára ment. Tiszteletére nagy tömeg gyűlt össze. Petain rövid beszédet intézett a lakossághoz. Azt mondotta, hogy meg van hatva, amikor négy évi távollét után Páris földjére léphet. A városházáról a kórházba ment, ahol a legutóbbi bombatámadások sebesültjeit látogatta meg. Délután Petain államfő és kísérete visszautazott Vichibe.

MEGHÍVÓ

A La Roche Faipari Rt. Nagyvárad cég 1944. május 10-én d. e. 10 órakor a vállalat székházában rendes évi közgyűlést tart, amelyre a vállalat részvényesei tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1942—43. üzletévről és a zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a zárszámadások jóváhagyásáról és az igazgatóság javaslatáról a nyereség felhasználása tárgyában.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentvények tárgyában.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
6. Két igazgatósági tag megválasztása.
7. Felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
8. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1944. április.

Az igazgatóság.
Figyelmeztetés: A közgyűlésen résztvevni szándékozó részvényesek kötelesek részvényeiket a közgyűlés napjáig a társaság pénztárára, vagy a „Fides Treuhand Vereinigungnál”, Basel, letétbe helyezni.

Mérleg 1943. szeptember 30. Vagyoni

Erdők: 238.556,04, Beruházások 1.918.595,88, Pénzkészlet 101.007,43, Adóssok 1.616.671,43, Városi ingatlanok 154.750,13, Arukészletek 1.725.839,97, Értékpapírok 288.504,17, Készpénz- és értékek 54.379,34, Értékkülönbözeti tart. nyilvántart. számla 1.760.924,42, Összesen 7.859.228,81, Nyilvántartási számlák 1.036.885,85, Telher: Résztvénytőke 1.030.000,—, Tartaléktőke: tartalékalap 60.000,—, Külön tartalék alap 46.656,67, Nyílt tartalék (90970/1941. PM) 104.030,71, Felértékelési tartalék (400/1940. P. M.) 1.950.341,60, Megadózott tartalék 71.217,03, Kétes köv. tart. alapja 24.538,76, Árfo-lyamkülönbözeti tart. alap 329.295,26, Hitelezők 2.479.947,94, Értékkülönbözeti tart. alap 1.760.924,42, Nyereség 2.266,42, Összesen: 7.859.228,81, Nyilvántartási számlák 1.036.885,85.

Nyereség és veszteség számla 1943. szeptember 30. Veszteség: Biztosítási díjak 30.286,57, Általános költségek 531.861,87, Üzemi költségek 258.147,01, Beruházások értékesítési leírása 10.855,54, Behajthatatlan követelések 407,29, Kamatok 26.816,96, Nyereség 2.266,42, Összesen 860.641,66, Nyereség Nyersjövedelem árszámlán 791.445,24, Ingatlan jövedelmek 3.090,—, Különböző bevételek 65.656,32, Leírt követelésekből befolyt 450,—, Összesen: 860.641,66.

Igazgatóság,
Felügyelőbizottság

Keleten végetért a tavaszi átmeneti nyugalom

Délen megindult a szovjet várt támadása. A Kárpátok előterében német és magyar csapatoknak sikerült arcvonalukat kelet felé tovább előretolni

Berlin. (MTI.) Keleten végetért a tavaszi átmeneti nyugalom. Délen megindult a Szovjet várt támadása. Ezekkel a megállapításokkal vezeti be a Német Távirati Iroda katonai munkatársai a helyzettel foglalkozó szerdai fejtegetéseit. — A keleti harctér északi részén, a középső szakaszon és a déli részen nagy területen még aránylagos nyugalom van, mégis meg kell állapítani, hogy végetért a átmeneti időszak, amely a bolsevikiek tartós támadásával után következett be. Mindkét részről úgyszólván befejeződött a felvonulás. A németek első nagyobb vállalkozása Jassitól északnyugatra és a szovjet első nagy támadása a Dnyeszter alsó folyásánál mutatja, hogy mindkét fél igyekszik ott, ahol a terep már fészarádtt, mindenképp a kezdeményezés birtokáért folyó harcot megindítani. Könnyen lehetséges, hogy az események gyorsan fejlődnek, vagyis éppen a meginduló tavaszi harcok bevezetői lesznek az 1944. év nagy csatáinak. Nagy figyelmet érdemel a középső és az északi szakasz, ahol kétségtelenül ennek az esztendőnek fő harcterei lesznek, ha figyelmen kívül hagyjuk a Nyugatot. Itt minden berendezés az előkészület állapotában van. Különösen a középső szakasz északi részén észlelhető nagy összevonás. Ezekhez viszonyítva a déli részen történő események csak előjátékoknak tűnnek.

Könnyű német tengeri erők eredményesen lötték Bastiát

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Dnyeszter alsó folyásánál kedden a bolsevisták nagyobb erőket vontak össze, hogy széles arcvonalon — a Dnyeszter torkolatvidéke és Orhej térsége között — áttörjék a német és román elhárító arcvonalat. Mintegy 12 lövészerrezzel és több páncélos dandárral indultak támadásra, amelynek súlypontja Tirszopolj és Tighina között folyt. Sűrű tömegben támadó erődeink súlyos és véres veszteségeket okoztak. A lendületes német-román ellentámadások az egész arcvonalon visszaverték őket s megtisztították a szörványos helyi betöréseket. A Kárpátok előterében német és magyar csapatoknak sikerült arcvonalukat kelet felé tovább előretolni, jóllehet, a bolsevisták erősítése a Dnyeszter vonalában igyekeztek megakadályozni a német és magyar erőmező további kiegészítését.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnokság közli: A Szovjet Szehasztropol vidékén tegnap a legutóbbi napok során elszenvedett veszteségei következtében helyi támadásokra szorítottak, ezeket azonban visszavertük. A bolsevisták a Dnyeszter alsó folyásánál széles arcvonalon támadást kezdtek. Csapataink súlyos harcokban a légi-fegyvernem kötelekeinek támogatásával teljes elhárító sikert arattak. A helyi betöréseket részben rögtön elreteszeltük, részben ellentámadással

Romboló és gyújtóbombákat dobtak Castelgandolfóra

Berlin. (MTI.) A Vatikánvárosból jelentik: Az Osservatore Romano közli, hogy az elmúlt napokban egyes repülőgépek, miután hosszú ideig keringtek Castelgandolfo felett, rombolóbombákat dobtak le. Az egyik bomba 150 méternyire csapódott le a pápai kastélytól, melynek ablakait betörte. A másik támadás alkalmával bombák hullottak az udvarra. Megrongálták a menekültek konyháját. A

menekültöknek szerencsére nem esett baja. A pápai kastélyban és a kertekben még mindig 4500 ember — valamennyi menekült — tartózkodik.

Berlin. (MTI.) Mint az Interinf értesül, az időjárási viszonyok miatt nem vezetett sikerre az északamerikai bombázóknak szerdén, a délelőtti órákban végrehajtott támadása. A bombázó repülőgépek az eddigiekhez képest nagyobb számban és többszörös vadászvédelem mellett Észak-

nyugat-Németország fölött Közép-Németország felé repültek. Mivel sűrű és zárt felhőtakaró zavarta a látást, bombáikat célzás nélkül dobták le. A német vadászrepülőgépek csak néhány helyen vívtak harcokat az északamerikai repülőgépekkel. Eddigi jelentés szerint néhány nagymotoros repülőgép kényszerleszállást végzett.

Szofia. (MTI.) A bolgár hivatalos közleménye szerint Szofia és Klovdin ellen megindított légitámadások alkalmával az ellenség főként nagyméretű robbanó- és gyújtóbombákat használt. A támadások következtében komolyabb károk keletkeztek és a polgári lakosság körében is sok az áldozat. A veszteségek jegyzékének összeállítása folyamatban van.

nyugat-Németország fölött Közép-Németország felé repültek. Mivel sűrű és zárt felhőtakaró zavarta a látást, bombáikat célzás nélkül dobták le. A német vadászrepülőgépek csak néhány helyen vívtak harcokat az északamerikai repülőgépekkel. Eddigi jelentés szerint néhány nagymotoros repülőgép kényszerleszállást végzett.

Tizezer repülő vesztek 25 nap alatt az angolszászok

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Berlini illetékes körökben nagy figyelemmel kísérik és tanulmányozzák azokat az angol-amerikai módszereket, amelyekkel igyekeznek fokozni a légiháború tevékenységét. A birodalmi főváros katonai körében felhívják a figyelmet arra, hogy a német elhárító siker éppen április hónapban a legjellemzőbben mutatják a német ellenrendszabályok hatékonyabb fokozódását. A német léghárítás április 25-ig 1.264 angol, illetve északamerikai hadirepülőgépet pusztított el. Április minden napja az angoloknak és amerikaiaknak átlag 50 gépébe került, nem számítva azokat a repülőgépeket, amelyeket a német vadászrepülőgépek vagy a német léghár-

ító lövegek többé-kevésbé súlyosan megrongáltak vagy semleges területen voltak kénytelenek leszállni, vagy a visszarepülés során estek ki, a tengerbezuhantak vagy leszállás közben repülőterén szétzúzódtak. Ilyen módon kiesett ellenséges gépek valószínűleg még 25—30 géppel növeli — a német adatok szerint — a naponta átlag elvesztett gépek számát. Angolok és amerikaiak az április hónap elmúlt 25 napja alatt 10.000 repülő vesztek. Ez a szám — nagyon óvatos becslés eredménye — inkább túlbecsölnék, mint túlbecsölnék tekintendő, mert hiszen nincsenk beleértve az angol, illetőleg északamerikai léghaderő úgynevezett csendes veszteségeit.

Német haditudósító nyilatkozata az angolszász légi kudarcáról és Délkelet-Európa városainak bombázásáról

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Egy német haditudósító hosszabban foglalkozik azzal a körülménnyel, hogy az angolszász bombázó-erők parancsnokai a birodalom középső része ellen irányuló tömeges terroristámadások alkalmával elszenvedett nagy veszteségek miatt, új utakat kellett keresniük, hogy a német légvédelmi területek elhárítását elkerülve, nagyobb és könnyebb sikereket arassanak. Az angolszász parancsnokság — közli a továbbiakban a tudósító — azt reméli, hogy az ottani német elhárító erőket nagy területen végrehajtott vállalkozásaival majd szétforgácsolja és ezenfelül Délkelet-Európa népeinek politikai életét fővárosaik kíméletlen bombázásával megbéníthatja. Ezek a birodalom középső része fölött elszenvedett súlyos vereségek

által kiváltott kényszerűségek az okai Budapest, Szofia, Brassó, és a szerb főváros katonailag értéktelen bombázásainak, melyeket legtöbbször Délolaszországból felezőltott ellenséges kötelekék hajtottak végre. Ezzel a Délkelet-Európa népei ellen alkalmazott kíméletlen terrorttal sem érték el az angolszászok kitűzött céljaikat, a német elhárító erők szétforgácsolását vagy gyengítését. Igen sok veszteséget kellett elszenvedniük és szövetségeseink körében sem voltak támadásaik békítő hatásúak, hanem inkább élénk tevékenységre készítettek szövetségeseink légihaderejét is, ami azután a magyar, román és bolgár vadászrepülőgépek és a légvédelmi tüzérségeknek a terrorkötelek elleni harcban való fokozott részvételben nyilvánul meg.

Az Egyesült Államok sajtója is képtelennek tartja a szovjet követeléseket Finnországgal szemben

Berlin. (MTI.) Washingtonból jelentik: Elképzelhetetlen, hogy olyan büszke nép, mint a finn, rákényszeríthető lenne olyan diktátum elfogadására, mint amelyet a szovjet terjesztett elője — írja a Washington Post. A szovjet követelések elfogadása Finnországot rabslagamonon igába hajtana. A kártérítés követelése a mi szemünkben nagyon magas, képtelenül nagy a finn fizetőképességhez viszonyítva. Joggal féltek attól, hogy az igazi feltételek keményebbek lesznek az előző embítettek-nél. Véttek, hogy az oroszok a kártérítést összekapcsolják a területi igényekkel.

Berlin. (MTI.) Newyorkból jelentik:

A Newyork Herald Tribune írja, hogy az Egyesült Államok lakosságának nagy csalódást okoz, hogy a legutóbbi tárgyalások Finnország és a Szovjet között eredménytelenek maradtak. Az Egyesült Államok nem becsüli le Finnország nehézségeit, a finn kormány azonban most rá kellett jönnie, hogy az Egyesült Államok kormánya nem tekerkedhet és nem is akar tekerkedni arra, hogy a finn kérdést a szovjettől függetlenül, vagy éppen Moszkva ellenére oldja meg.

Helsinki. (MTI.) A NTL jelenti: A Karjala című lap írja: A világ most már tudja, hogy a szovjet enyhítés helyett hallatlanul kemény feltételekkel állott

elő. A tárgyalások megszakítása után azonban föléseges kifejtési ezeket a bekezdéseket. Finnország jól ismeri ellenségét. Utja megint világos és egyenes, nem lehet más, mint a harc. Csak a jövő hozhat menekülést. Szorosan össze kell fognunk és biznunk a saját erőnkben.

Mussolini és Hitler találkozik a világsajtóban

Milánó. (MTI) A Német TI jelenti: A Führer és a Duce találkozik továbbra is az érdeklődés előterében áll. A lapok vastagbetűs címeikben kiemelik a régi barátságunk azt a szemléletét, amelyben a találkozás lefolyt s amelyben meg tárgyalták a két országot érdeklő összes kérdéseket. A két államférfi találkozik — írja a *Corriere della Sera* — visszahozta Olaszország számára azt az időt, amikor a legszorosabban együttműködött Németországgal. A materialista áralás árnyéka már csak a rossz álom, bár meredek és véres az út, amelyet Olaszországnak nagy szövetségeseivel együtt a végső győzelemig meg kell jártatni.

Német-török-svéd szállítások ügye

Berlin. (MTI) Illetékes német helyről közlik, hogy Schmidt követ a külügyi sajtóosztály vezetője kijelentette, hogy rövidesen hivatalos állásfoglalás várható a török króm-szállítások megszüntetésének kérdésében.

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Eden az alsóházban közölte, hogy Törökország Nagybritanniába folytatja a króm-szállításokat.

Lisszabon. (MTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint a hadigazdálkodási minisztérium parlamenti titkára az alsóházban bejelentette, hogy a Németországnak szállított svéd golyóscsapágy-kivitel ügyében kötött svéd válasz nem lehet kielégítőnek minősíteni.

Szofia. (MTI) A bolgár Kormány újabb rendeletben korlátozta a személyforgalmat. A rendelet értelmében a bolgár államvasutakon csak komolyan indokolt esetben szabad utazni, amikor az utazás szükségességét a kerületi hatóság igazolja. Az utasok csak az elkerülhetetlenül szükséges podgyázt vihetnek magukkal.

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a Szovjetuniót a legpontosabban tájékoztatják Londonban folyó angol-amerikai tárgyalásokról.

Hitler jelenlétében temették el Hube vezérezredesét

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Hube vezérezredes, egy páncélos hadsereg főparancsnoka 21-én repülőszerecséltenség áldozata lett. A Führer ebből az alkalomból a hadsereghez az elhunyt vezérezredes kiváló érdemeit méltató napiparancsot intézett. Hubenak a halála előtti napon adományozta a Führer a Vaskereszt Lovagkeresztjét a kardokkal és gyémántokkal ékesített tölgyfalombot. A vezérezredes a Führer jelenlétében a berlini új Birodalmi Kanclária épületében lefolyt gyászszertartás után a katonai temetőben helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartáson Göring birodalmi tábornagy mondott nagyhatású beszédet.

Ujabb rendeletekkel foglalkozott a szerdai minisztertanács

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével szerdán délelőtt 10 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, majd rendeleteket fogadott el: a tanítás szüneteltetése alatt az állami és községi tanítók közjogi szolgálatra való beosztásáról, a mezőgazdaságnak a munkaerővel való ellátásáról, a fatermelés, faellátás rendezésének biztosításáról, a gazdasági munkavállalók és gazdatisztek kötelező biztosítására vonatkozó törvényes rendeletek, úgyszintén a gazdasági munkavállaló öregségi, vala-

mint a gazdatisztek öregségi, rokkantsági és haláleseti biztosítására vonatkozó egyes rendelkezések szabályozásáról, a sajtóellenőrzés újabb szabályozásáról, a fennálló könyvkiadói iparrendelvények egyidejű megszüntetésével a könyvkiadás iparrendelvényhez kötéséről, a zsidók hasznatható jogosítványainak megszüntetéséről, a zsidók lakásának és lakóhelyének kijelölésével kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról, a zsidóknak lőfegyverek, lőszer és robbanó anyagok vásárlásában és tartásában való korlátozásáról és több más időszerű kormányzati kérdésről. A minisztertanács délután 4 órakor ért véget.

Újból a kereskedelmi miniszter jelöli ki a kereskedőket

A Textil Központ, a Lábbeli Központ, valamint a Mósószappan Nyilvántartó Iroda az iparügyi miniszter felügyelete alá tartozik

A Budapesti Közlöny közölte a kormány 1330—1944. M. E. sz. rendeletét, amelynek értelmében a közellátásügyi miniszter hatáskörébe a közlekedés irányítása és intézése, továbbá a mezőgazdasági termelők beszolgáltatási kötelezettségével kapcsolatos iparcikk juttatások intézése, valamint a minisztérium által meghatározott egyéb közszükségleti cikkeknek a fogyasztókhoz juttatása tekintetében, a juttatás módjának és mértékének megállapítása tartozik.

Azoknak a közszükségleti cikkeknek az előállítását, valamint a fogyasztók között történő szétosztását, amelyeket az iparügyi miniszter ügykörébe tartozó ipari üzemek állítanak elő az iparügyi miniszter szabályozza.

Viszont az élelmiszeripar nyersanyagaiul szolgáló mezőgazdasági termények,

termékek és állatok felhasználását és feldolgozását a közellátásügyi miniszter szabályozza abban az esetben is, ha a felhasználás, illetőleg feldolgozás az iparügyi miniszter ügykörébe tartozó ipari üzemekben történik.

A rendelet értelmében a közellátásügyi miniszter hatáskörébe tartozó közlekedési és egyéb közszükségleti cikkeket forgalombahozó kereskedők kijelölése és a kijelölésnek visszavonása tárgyában a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter határoz.

Kivette a rendelet a Textilközpontot, a Lábbeli Központot és a Mósószappan Nyilvántartó Irodát a közellátásügyi minisztérium hatásköréből és azokat az iparügyi miniszter felügyelete, irányítása alá helyezte.

Rendeletek a törvényhatóságok részére kiutalt élelmiszerek szétosztásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter a beszámítható termények és termékek forgalmának szabályozásáról szóló 1943. évi rendelet felhatalmazása alapján intézkedett arról, hogy a közellátásügyi miniszter által a törvényhatóság fogyasztói részére kiutalt élelmiszereknek szétosztása, a törvényhatóság első tisztviselőjének rendelkezése szerint történik.

A törvényhatóság első tisztviselője intézkedik az ellátatlan fogyasztók nyilvántartásáról, kijelölheti a szétosztásban résztvevő kiskereskedőket és azokra az élelmiszerekre, amelyekre a jegyrendszer országosan rendszerezett, megállapíthatja a kiosztás módját és fejadagját.

A rendelet a továbbiakban intézkedést tartalmaz arról, hogy kit kell ellátatlan fogyasztónak minősíteni a liszt és kenyér, továbbá a zsír szem-

pontjából. Külön szakaszban intézkedik a törvényhatóság részére kiutalt élelmiszer forgalombahozataláról és ezzel kapcsolatban a kereskedők, úgyszintén a kereskedőcsoportok kijelöléséről, a törvényhatósági jegyrendszer bevezetéséről és egyéb felmerülő kérdésekről.

A másik rendelet a közellátásügyi cikkekre rendszeresített jegyek kezeléséről a fogyasztók nyilvántartásáról, továbbá a kereskedők és iparosok elszámoltatásának szabályozásáról intézkedik. Mindkét rendelet a hivatalos lap csütörtöki számában jelent meg, azonban míg a második, a jegyek kezelésére vonatkozó rendelet nyomban életbelép, az élelmiszerellátás szabályozásáról szóló rendelet csak 1944 június 1-én lép életbe.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter külön rendeletben intézkedett az élelmiszer-

ellátás szempontjából zsidóknak tekintendő személyek adatainak bejelentéséről. Eszerint azok a személyek, akiket a zsidók élelmiszerellátásának szabályozásáról szóló április 23-iki rendelet szerint zsidóknak kell tekinteni az élelmiszerellátásban, kötelesek legkésőbb május 1-ig a községi elöljáróságok (Budapesten az illetékes központi jegyfiókban) írásban bejelenteni nevüket, születési évüket és helyüket, foglalkozásukat és jelenlegi pontos lakcíkjüket. Az esetleges kivételezési jogcímet külön meg kell jelölni. A közös háztartásban élő személyekről a bejelentést a családfele köteles elvégezni.

Milyen sorrendben kell beszolgáltatni a zsidóknak közellátási szeivényeiket?

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter úr 108.500—1944. K. M. sz. rendelet alapján felhívom mindazon személyeket, akik az 1941. XV. t. c. alapján zsidóknak számítanak, hogy a közellátási szeivények leadása alkalmával 1944. május 1-től május 3-ig zsír, cukor és tejjegyeket a Közlekedési Hivatalnál a következő sorrendben adják le:

1944 május 1-én A—J-ig,
1944 május 2-án K—P-ig,
1944 május 3-án R—Zs-ig

kezdődő nevéük.

A tejjegy leadása alól a féltőn tud lévő terhes anyák, valamint a 3 éven aluli gyermekek vannak a rendelet értelmében mentesítve, azonban ezek is a csukorjegyeket kötelesek beszolgáltatni.

A jelen rendelet vétők ellen a legszigorúbb megtorló intézkedést teszem folyamathatba.

Nagyvárad, 1944. április hó 27-én.

Dr Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Szappanszámlálás április hóra

Nagyvárad thj. város közlekedési hivatala 1969—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdményt adta ki:

Értesítem a város területén működő fűszer, szatócs és vegyeskereskedőket, hogy az április havi szappanszámlálás május hó első napjaiban fog megtörténni a liszt, cukor és petroleum-jegyek elszámolásával egyidejűleg.

Együttal közlöm a kereskedőkkel és fogyasztókkal, hogy az elszámolás megtörténte után áprilisi, vagy korábbi szappanjegyek el nem fogadhatók, illetve be nem válthatók, mert ezeket a közlekedési hivatal sem fogadja el elszámolásra a kereskedőktől.

Az elszámolásra vonatkozó rendelkezés nem teljesítése vagy megszegése a további szappanszámlálásból való azonnali kizárást vonja maga után.

Nagyvárad, 1944. április 25.

Dr Gyapay László s. k., h. polgármester.

Szolgálatos gyógyszerárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszerár, Szt László tér 6. (M. E. E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszerár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

szent László gyógyszerár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 12-29.

MEGVÁLTÓ gyógyszerár, Grófi Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Kinevezték az új főispánokat

A Magyar Távirati Iroda jelenti. A Kormányzó ur öfömméltósága a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére dr. Cziffra Kálmán, Biharvármegye főispánját és Hlatky Endre, Nagyvárad thj. város főispánját ezektől az állásuktól — buzgó szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmükre felmentette és Biharvármegye, valamint Nagyvárad thj. város főispánjává vitéz Rajnay Károly nyug. vezérőrnagyot kinevezte.

Gróf Bethlen Béla, Beszterce-Naszód és Szolnok-Dobokavármegye főispánját Szolnok-Dobokavármegye főispáni állásában meghagyása mellett, Beszterce-Naszód vármegye főispáni állásától — buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és Beszterce-Naszód vármegye főispánjává Borbély Kálmán földbirtokost, lomperédi lakost kinevezte.

Dr. Inczedy-Johsman Ödön, Kolozsvármegye és Kolozsvár sz. kir. város főispánját Kolozsvármegye főispáni állásában meghagyása mellett, Kolozsvár sz. kir. város főispáni állásától — buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és Kolozsvár sz. kir. város főispánjává dr. Vargha Lajos Kolozsvár sz. kir. városi tisztü alügyészt kinevezte.

Turóczy Károly Barcs és Hont, valamint Nyitra és Pozsony vármegyék főispánját ezektől az állásaitól felmentette és főispánná dr. Kukorelly György, kir. közjegyző, felsőházi tagot kinevezte.

Péchy Miklós Szabolcsot, Bereg vármegye főispánját felmentette és Tatár Géza Bereg vármegye alispánját főispánná kinevezte.

Beliczay Miklóst Békésmegye főispánját felmentette és dr. Szakáts István földbirtokost, nagyszénási lakost főispánná kinevezte.

Lichtenstein Lászlót, Miskolc thj. város főispánját felmentette és Borbély-Macskay Emilt, Borsodvármegye főispánját ebben az állásában való meghagyása mellett Miskolc thj. város főispánjává kinevezte.

Dr. Korács Károlyt, Csikvármegye főispánját és vitéz Gály Ernőt nyug. vezérőrnagyot Csikvármegye főispánjává kinevezte.

Dr. Simkó Elemért, Hódmezővásárhely thj. város főispánját felmentette és dr. Endrey Bélát Hódmezővásárhely thj. város polgármesterét főispánná kinevezte.

Jankovits Miklóst, Fehérvármegye és Székesfehérvár thj. város főispánját felmentette és dr. Toldy Árpád csendőrezredest, szolgálaton kívüli viszonyba helyezése mellett főispánná kinevezte.

Dr. Radvánszky Györgyöt, Gömör-és Kishontmegye főispánját felmentette és Farkas Attila nyug. századost, földbirtokost főispánná kinevezte.

Szilassy Lászlót, Hajdúmegye és Debrecen thj. város főispánját felmentette és dr. vitéz Bessenyei Lajos nyug. tankerületi főigazgatót főispánná kinevezte.

Mikó Lászlót, Maros-Torda vármegye és Marosvásárhely thj. város főispánját felmentette és dr. Joós Andort, építőmestert, marosvásárhelyi lakost főispánná kinevezte.

Jurca Fláviust, Máramaros vármegye főispánját felmentette és Szap-

lonczay László, nyug. ezredesi főispánná kinevezte.

Dr. Viczián Istvánt, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánját felmentette és vitéz Mérey László nyug. altábornagyot főispánná kinevezte.

Dr. Horváth Ödön főszekerest, kecskeméti lakost, Kecskemét thj. város főispánjává kinevezte.

Hógyész Pált, Sopronvármegye és Sopron thj. város főispánját felmentette és Rupprecht Antal földbirtokost, felsőházi tagot főispánná kinevezte.

Dr. Költsey Ferencet, Szatmárvármegye és Szatmár thj. város főispánját felmentette és dr. Endrődy Barnabás, csendőrezredest — szolgálaton kívüli viszonyba helyezése mellett — főispánná kinevezte.

Dr. Sebessy Ákóst, Udvarhely vármegye főispánját felmentette és dr.

Gálffy Dezső járási főszolgabíró főispánná kinevezte.

Felkérte a kormány nevében vitéz báró Schell Pétert, Abauj-Torda vármegye és Kassa thj. város főispánját, Nikolics Mihályt, Paranyva vármegye és Pécs thj. város főispánját, dr. Molnár Imrét, Csongrádmegye főispánját, dr. Fejér Miklóst, Csanádvármegye főispánját, dr. Készmárky-Frey Vilmost, Esztergommegye főispánját, dr. Kászonyi Richárdot, Győr vármegye és Győr thj. város főispánját, dr. Szent-Iványi Gábort, Háromszék vármegye főispánját, vitéz Nagy Andort, Komárommegye és Komárom thj. város főispánját, dr. Baross Józsefet, Nógrádmegye főispánját, vitéz Mady-Kováts Imrét, Tolnamegye főispánját és vitéz gróf Teleki Bélát, Zala vármegye főispánját, hogy főispáni tisztüiket továbbra is tartsák meg.

Igen kérem a nagyváradiakat, hogy készségükkel és együttműködésükkel legyenek a főispán segítségére

Beszélgetés dr. Hlatky Endre távozó főispánnal

Nagyvárad, ápr. 27. Az új nagyváradi és biharmegyei főispán kinevezésének ténye és a személy, akire a választás esett, már napokkal ezelőtt ismeretes volt Nagyváradon a telefonon értesítések erről a távozó főispánokról is. De a nyilvánosság csak a tegnapi délutáni rádióadásból szerzett tudomást a nagyjelentőségű változásról a maguk az érdekeltek sem kaptak még írásbeli értesítést. A mai nap folyamán sem érkezett Budapestre a főispáni hivatalokba semmiféle leirat erre vonatkozólag.

Dr. Hlatky Endre, aki az ügyeket az új főispán hivatalbalépéséig továbbvezeti, ma reggel a szokott időben megjelent hivatalában, ahol munkatársaink előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A kormányválsággal kapcsolatosan alkotmányos szokás, hogy a főispáni kar tagjai felajánlják állásukat. Ennek tettem én is eleget s most felmentésem bekövetkezett. 1940. november 16-án nevezett ki a Kormányzó Ur szülővárosom, Nagyvárad főispánjává és november 26-án, a polgári közigazgatás megkezdésekor vettem át a város vezetését.

— Három és fél év munkája van most mögöttem, amelynek az a lényege, hogy a háborus nehézségek ellenére is sok minden történt városunk 20 éves hátramaradottságának pótlása terén. Ha tényleg eredményeket értünk el, az annak köszönhető, hogy Isten segítségével nem hiába munkálkodtak a városi közigazgatás tényezői, a törvényhatósági és a közigazgatási bizottság tagjai. Az eredményekben azonban része volt magának Nagyváradnak is és a megértésnek, amellyel a nagyváradi ügyek a felső hatóságoknál találkoztak.

— Vissza kell gondolnom főispáni szolgálatom idejének legkimagaslóbb eseményeire. Közülük az első a város törvényhatósági közgyűlésének megalakulása. A második az 1942-ik esztendő, a Szent László jubileumi év, amelynek előkészítésében és eseményeiben sok fáradság és sok öröm jutott az én részemre is. Feledhetetlenek számomra a Szent László hét eseményei, főleg a

Szent Jobb ittléte, a Kormányzóhelyettes Ur hivatalos látogatása. A Szent László évnek tragikus emléke is van számomra, az a gyászgyűlés, amelyen a hősi halott Kormányzóhelyettesről emlékezett meg Nagyvárad.

— A város szociális tevékenysége felemelő emlékem marad. Hízen az országgyűlés előtt is megemlékeztek arról, hogy Nagyvárad az első magyar közigazgatási esztendőben többet fordított ilyen célra, mint az egész mezei állami idő alatt tehetette.

— Mint volt közéleti kormánybiztos örömmel tekintek arra vésza, hogy Nagyvárad közéleti nagy általánosságban felülmuta a vidéki városok általános viszonyait, amit az ezzel kapcsolatos szervek buzgólkodásának köszönhetünk.

— Nagy emberi élmények számomra azok az események is, amelyek főispáni minőségemen túlmenően történtek velem, így az a pillanat, mikor Budapest elhunyt édesanyám tetemét a Keresési temetőből Váradra hozatva az itteni földbe helyezhettük.

— Mindennél magasabbpedig az volt, mikor a Székesegyházban felajánlottam Nagyváradot az Ur Jézus és Szűz Mária oltalmába.

— Megköszönöm ezúton is minden hivatalos és társadalmi tényezőnek, legyen az egyházi, polgári avagy katonai, az együttműködést és a készséget.

— Ezeembe jut, hogy egyszer, Buda-

Dr. Olasz Vilmos előadása a Magyar Élet Pártjában

Nagyvárad. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Élet pártja nagyváradi szervezetének szokásos szerdai értekezletén dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, a pártszervezet alelnöke részletes tájékoztatást adott a zsidók kereskedésével kapcsolatos intézkedésekről. Előadása során kitért arra is, hogy milyen irányú tevékenységet fejtett ki eddig ezzel összefüggésben a nagyváradi Kamara. A kamarai kérdéssről szólva, tömör összefoglalásban ismertette a magyar kamarai törvényt és az ezen alapuló kamarai önkormányzati életet, melynek fokozatos kiépítése küszöbön áll. A nagy érdeklődéssel fogadott előadásért a megjelentek nevében dr. Hlatky Endre, volt főispán, a pártszervezet elnöke mondott köszönetet.

pesten, vagy 15 éve, megkérdeztek tőlem, milyen kapcsolatot érezek Nagyvárad iránt. Akkor nemcsak a magam, hanem a többi, Váradról Pestre került menekült nevében is azt mondtam: Váradiak vagyunk és azok maradtunk. Az életben most bekövetkezett fordulat is csak ezt mondhatja velem.

— Igen kérem a nagyváradiakat, hogy készségükkel és együttműködésükkel legyenek ezután is a főispán segítségére, hogy Nagyvárad további fejlődéséért végzendő munkája minél eredményesebb legyen.

Ezeket mondotta dr. Hlatky Endre, Nagyvárad város távozó főispánja. Mint szavaiból kitűnik, nagyváradi lakos óhajt maradni. A kormányváltás után bekövetkezett lemondásával egyidejűleg nyugdíjazását is kérte s bizonyos, hogy ha hivatali munkával nem is, de társadalmi tevékenységével a jövőben is tesz még értékes szolgálatot városunknak.

Dr. Hlatky Endre az elmúlt három és fél év alatt az állásával kapcsolatos politikai adottságok mellett kiváló készséggel, mindenkiel szemben nagy előzékenységgel s szülővárosa iránti meleg szeretettel látta el hivatalát. Távozásakor a rendszerváltás örömteljes üdvözlése mellett a felforgó politikai elmentétek dacára is az ő személyét megillető őszinte megbecsüléssel köszönti a város lakossága.

A főispánválság első napja a vármegyében

A vármegyei háza főispáni hivatalához sem érkezett semmiféle hivatalos leirat a főispánválsággal kapcsolatban. Dr. Cziffra Kálmán szerdán délután a vádióbból értesült arról, hogy a kormányváltás után benyújtott lemondását elfogadták, illetve felmentették állásától. Az új főispán hivatalbalépéséig ő is továbbvezeti az ügyeket s ma reggel a rendezés időben szintén megjelent hivatalában.

Arról sincs még természetesen semmiféle intézkedés, hogy az új főispán,

akit tudvalevőleg nemcsak a városi, hanem a megyei törvényhatóság élére is nevezett ki a Kormányzó Ur, a városi házban, vagy a vármegyei házban fog-e ezelékelni és a két főispánságnak személyében való egyesítését miként hajtja végre.

Dr. Cziffra Kálmán távozásával egy politikai rendezés nyer Bihar vármegyében végleges felszámolást, amelynek ő buzgó híve és megszemélyesítője volt.

Hét amerikai repülőt fogtak el egy zalamegyei községben

Magyar pilóta az amerikai repülők között

Az amerikai bombázók többször meglátogatják hazánkat és kegyetlen pusztítást végeznek az ártatlan lakosok között. Az Esti Újság érdekes riportot közöl egy légiütésről, amely alkalommal több amerikai pilóta ejtőernyővel kiugrott a gépekből. Sikertől közülvék elfogni hetet. A foglyokat bevitték a községben levő csendőrlaktanyába. Mint az Esti Újság tudósítója leírja — valamennyien fiatal emberek voltak, kik még el sem érthették harmincadik évüket. Hire ment, hogy van közöttük egy magyar ember is. Ezzel elbeszélgett a Budapesten megjelenő Esti Újság tudósítója. A hazája ellen támadó fiatal ember beszélgetését a következőkben közöljük:

Egymás között csöndesen, egész jókedvűen beszélgetnek, nem látszik rajtuk semmiféle megrendülés. A tekintetük határozottan gúnyos, amikor ráknéznek, egy-egy élénkebben kiejtett szó után a vállukat vonogatják.

A csendőrök elmondják, hogy csakugyan van közöttük egy magyar származású fiú, meg is mutatják melyik az. Szőke, magas fiatal ember, világoszöld overall van rajta, hátradölvé, lábait hoeszen elnyújtva ül a széken. A nyakában alumínium tok lóg, nyilván a személyi adatai vannak benne. Odalépek hozzá, kinyitom a kis tokot, megnézem a benne lévő cédulát. Csedálkozva, ellenségesen néz rám, de nem mozdul, ellenállás nélkül túri a kis vizsgálatot. A cédulán ez a felírás látható:

Kálmán G. Horváth, 1.317.826.

Ugyanolyan közönyösen, cinikusan néz rám, mint a többiek, semmiféle lelkivilág nyomait nem lehet felfedezni rajta azért, hogy hazájára vetett bombákat, vagy zúdított gépfegyvergyököket még nemrégiben, hogy azt a földet támadta, amelyben őseinek csontjai porladnak. Meglehetősen nagy erőfeszítésbe kerül, hogy megőrizzem higgadságomat és leküzdjem az ellenszenvnek azt a forró hullámát, amely előnti öntudatomat... Amikor megint nyugodtnak érzem magam, magyarul szölok hozzá:

— Ugy látom, magyar.

Kissé meglep, hogy magyarul válaszol.

— Volt az apám.

— Hány éves?

— Huszonegy.

A kiejtése meglehetősen idegenszerű, de habozás, kereglés nélkül mondja ki a magyar szavakat.

— Hogy került ezek közé a légi terroristák közé? — kérdem az amerikai repülőkre mutatva.

— A szüleim már régen kivándoroltak Amerikába. Ohio-ban születtem 1923-ban. Amerikai állampolgárok vagyunk, természetesen besoroztak a hadseregbe.

— Mi a foglalkozása?

— Munkás voltam egy csőbütorgyárban. Onnan kerültem a légierőhöz.

— A szülei melyik vidékről valók?

— Apám Sopron megyében született. Horváth Jánosnak hívták, már régebben meghalt. Anyám másodsorú is férjhez ment, szintén magyar emberhez. A mostohaapám Lakos Ferenc.

— Milyen rendfokozata van?

— Örmester.

— Mennyi a fizetése?

— Havi kétszáz dollár.

— Hányadik bevetése volt a mostani?

— A tizedik.

— Mi volt a beosztása?

— Géppuskalövész.

— Hol volt eddig bevetésen?

— Néhányszor Páris felett jártam, azután Olaszországba kerültem. Voltam Berlin és Bécs fölött is.

Mosolyog, amikor mindezt elmondja, szinte büszkének látszik, hogy ilyen nagyvárosokat támadhatott.

— Honnan indultak a mostani vállalkozásra?

— Azt nem tudom — mondja és le-

gyintett hozzá.

Az utolsó kérdést teszem fel a következőképpen:

— Lesz invázió?

— Lesz, biztosan és hamarosan lesz. Majd meglátják...

Ezen megint mosolyog, ellenszenvs-bántó és felháborító a mosolya. Közben katonai autók érkeznek a csendőrlaktanya elé. Az amerikai foglyokat kiviszetik, felültetik őket egy teherautóra, mellőlük felrakják ejtőernyőjüket és egyéb holmijukat is. A teherautó zakatoló motorral megindul és magával viszi a hét overallos pilótát, köztük a második generációs amerikai magyart, akit nek, úgy látszik, sejtelve éinosen arról, milyen megdöbbenően elszakadt minden jóérezéstől... Cs. J.

Kik intézik a behozatali és kiviteli engedélyek ügyét a kereskedelmi minisztériumban

A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztériumban új ügybeosztást készítettek a behozatali és kiviteli engedélyek kiadásával megbízott előadók beosztásáról.

Az egész ügyosztály felülvizsgálásával dr. vitéz Révy Viktor miniszteri osztálytanácsost bízta meg.

Az egész ügyosztály árucikknevenkénti referensei a következők: élőállatok, mezőgazdasági termékek, élelmezési ipar termékei, gyümölcsök és italok, faszén — Tariczky András főintéző.

Gyarmatárak és fűszerek — dr. Cholnoki Mózes min. titkár és Tariczky András főintéző.

Az erdőgazdaság termékei, fonás és kefekötő ipar — dr. Kutassy Szeglethy István min. titkár, dr. Goszthony Mihály előadó.

Ásványok és ércsek — dr. Wrublovsky András miniszteri s. titkár.

Vegyészeti ipar — dr. Páthy Miklós min. s. titkár, dr. Schwarzer Gyula MAV s. titkár.

Szén, koks és tőzeg — dr. Wrublovsky András min. s. titkár, Tariczky András főintéző.

Faipar termékei, parafa áruk, bot és esernyő — dr. Goszthony Mihály.

Papiros és sokszorosító ipar — dr. Páthy Miklós min. s. titkár, dr. Schwarzer Gyula MAV s. titkár, Tariczky

András főintéző, Bede Margit postafőellenőr.

Textilipar — dr. Cholnoky Mózes min. titkár, dr. Halmi Károly min. s. titkár, dr. Wrublovsky András min. s. titkár, dr. Kósa Miklós előadó.

Szőrme és szűcsárú — dr. Goszthony Mihály előadó.

Bőr és kaucukipar — dr. vitéz Révy Viktor min. o. tanácsos, dr. Goszthony Mihály előadó.

Üveg, agyag, cement, kőipar — dr. Cholnoky Mózes min. titkár, Tariczky András főintéző.

Vas, fém, gép és villamosipar termékei, díszműárúk — dr. Lukovits Pál min. s. titkár, dr. báró Kruchina Károly, Takács Károly vámszaki főtanácsos, Segesváry György légiforgalmi főfelügyelő, dr. Koller Iván előadó.

Órák — dr. vitéz Révy Viktor min. o. tanácsos.

Mozgófénykép, film — dr. Kutassy Szeglethy István m. titkár, Bede Margit postafőellenőr.

A behozatali és kiviteli engedélyek iránti kérvényeket naponta 12—14 óra között veszik át a kereskedelmi minisztérium földszint 9-es számú szobájában, viszont a behozatali és kiviteli engedélyek kezelésége naponta 12—14 óra között ad felvilágosítást a feleknek.

Agyonlőtte magát Takács Antal, az ismert filmproducer

Megdöbbenő öngyilkosság történt ma hajnali négy órakor a Völgy-utca 37. szám alatti lakásban: Takács Antal, az ismert filmproducer fobelőlte magát.

A szobalány fedezte fel az öngyilkosságot: a rádió süvítő hangjait hallva, belépett gazdája szobájába, hogy kikapcsolja a rádiót. Ekkor pillantotta meg a gyér lámpafénynél, hogy Takács a hálószobában vértócsában, holtan fekszik. Azonnal értesítette a rendőrséget. A bizottság nem talált bucsúlevelet Takács Antal lakásában, filmkörök véleménye szerint azonban a népszerű filmember anyagi okok miatt vált meg az élet-től.

Takács Antal a legérdekesebb és legnagyobb filmkarriernek egyikét fu-

totta be Magyarországon. Egyike volt az első magyar filmgyártóknak.

Biharmegyéből származott, színésznek készült, fel is lépett vidéki színpadokon, több kisebb jellem szerepben. Mint színész azonban nem tudott boldogulni, ezért Budapestre költözött, ahol hosszú ideig Jávor Pállal, az akkor még ismeretlen és nyomorult körülmények közt élő fiatal színésszel lakott együtt a Nagymező-utcában, a Teréz-templommal szemben. Az albéletli szobában a két művész merész álmokat szőtt. Jávor le szerződött a Vigaszínházhoz és szét lett belőle. Takács Antal pedig Berlinbe utazott, ahol a filmnél helyezkedett el. Kötönyen beszélt németül és kisebb filmszerepeket is kapott. Erdélyi Micivel és a művésznő akkori

férjével együtt lakott egy berlini hónapos szobában: itt is kipróbálták a művésznő minden romantikamentes keserűségét.

Berlinből visszatérve, ahol Erdélyi Mici „kiugrott”, itthon a modern magyar filmgyártás egyik megalapítója volt. Bingert Jánossal, a Hunnia filmgyár vezérigazgatójával számos új filmesztétikai és filmtechnikai elgondolást dolgozott ki.

Mint filmes egyuttal kisebb szerepeket is vállalt különböző filmekben, azonban ezinélküli kudarcai után végleg lemondott művészi terveiről, felvételőző lett és báró Podmaniczky Félixszel több német filmet gyártott a Hunnia műterméiben.

Amikor Takács-film címmel megalapította önálló filmvállalatát, nem nagyon kellett tőkés után futkosnia, szinte a tőke keresete fel Takács Antal.

A Takács-film anyagilag és erkölcsileg jól prosperált, hiszen a Frankenstein fia című amerikai előfilm, mely egy laboratóriumban előállított ember borzalmairól szölt és amely Boris Károly főszereplésével készült: Takács forgalmazásában került a magyar moziba, olyan szédületes bevételket biztosítva Takács Antalnak, hogy ennek a jövedelméből több magyar filmet gyárthatott.

Mint önálló magyar producer, különösen az első magyar detektív-film-mel, az Ót óra negyvennel, az első magyar tudományos filmmel a Semmelweiszel, továbbá az Elnemult harangok című filmjével aratta őszinte szakmai és közönségsikerét. Karády Katalinnai is több filmet készített.

1941 nyarán feleségül vette Golt Beát. Azonban nem sokkal a házasság megkötése után elváltak.

A szerencsétlen sorsú Takács Antal az utolsó időben súlyos anyagi körülmények közé került.

Továbbra is érvényben van a keltészta készítésére vonatkozó tilalmi rendelet

A vendéglátó-, cukrász- és sütőiparosok azzal a kéressel fordultak a közellátásügyi miniszterhez, vonja vissza a keltészta készítésére vonatkozó tiltó rendelkezését. A közellátásügyi miniszter 504.778—1944. V. 2. K. M. számú rendeletével a kéres teljesítését megtagadta és ezzel érvényben maradt a 470—1942. M. E. számú rendelet, amelynek értelmében vendéglátó-, cukrász-, vagy sütőüzemben — tekintet nélkül a termék lisztartalmára — teljes kenyert, kalácsot, kuglófot, briós-féléket, pogácsaféléket, továbbá úgynevezett túrót és rábaközi perccet, vagy ezekkel azonos összetételű tésztából más alakban és töltelékkel készített terméket előállítani és forgalomba hozni tilos. Ugyancsak tilos mézeskalácsos üzemben mézeskenyert készíteni és forgalomba hozni.

Baleset ért egy váradi szobafestőt

Nagyvárad. Súlyos baleset érte tegnap Bisof András Attila-utca 21. szám alatt lakó szobafestő mestert. aki munka közben olyan szerencsétlenül esett le a létráról, hogy jobb karja könyökben eltört.

Beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Sérülése az orvosi vélemény szerint 21 napon túl gyógyul.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kétszereket nem adnak vissza.

A szünidőben is taníttassa diákgyermekét! Ha valamikor, akkor a mostani öthónapos tanév után számos olyan diák akad, akinél a latin, a német, az olasz, a francia és a mennyiség-tani alapismeretek igen-igen rászorulnak nemcsak a felrészítésre, hanem a kiegészítésre és a begyakorlásra is. Ezért örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy sikerült megnyernünk olyan középiskolai tanár segítségét, aki igen jutányosan biztosítja a szünidőzö diákság mérsékelt továbbfoglalkoztatását és ezzel a jövő iskolái sikerét lényegesen elősegíti. Cim a kiadóban!

Biharpüspökiek előadása a Réti Református Egyházrészben. Befejezés felé közelednek az iskoláskülvilági népművelési előadások a réti református Egyházrészben. Vasárnap (április 30-án) délután 5 órai kezdettel az édesanyák emlékének szentel ünnepet a körzet magyarsága az Árpád vezér-úti református gyülekezeti teremben. Ez alkalommal a műsort a biharpüspöki reformátusok adják. „A haza, mint legdrágább édesanya” címen Orth Imre biharpüspöki lelkész mond megnyitó beszédet. Majd a biharpüspöki ifjuság Szaszet Győző lévita lelkész „Búza korona” című hazafias elbeszélését eleveníti meg a szerző rendezésében. A falu és a város ifjúságának újabb testvéri találkozását nagy érdeklődés előzi meg.

Halálozás. Szivós Lajos életének 65-ik évében április 26-án elhunyt. Temetése április 28-án délután 2 órakor lesz az olasz Haller-kápolnából.

Szent Monika tárgysorsjáték-jegy ára 1— pengő
 a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGYA-üzletekben

Mennyi nikotin kerül a dohányosok szervezetébe? (MNK) A legújabb német kutatások szerint cigarettázás közben a nikotinnak kb. 5 százaléka kerül az emberi szervezetbe, ha a dohányos a füstöt nem szívja tüdőre. Ez a mennyiség a füst gyöngye belégzése estén 75.6 százalékra emelkedhet, erős behelzés vagy huzamos dohányzás estében pedig a szájba került nikotin 95.4 százalékát érheti el. Szerencse, hogy a nikotinnak, ennek a rendkívül veszélyes mérgeknek a hatását éppen a dohányzás egyes folyamatai a dohánynak bizonyos alkotórészei csökkentik. A füst gyantás, vízben nem oldódó emlei például valóságban beburkolják a nikotinsó parányi részecskéit, s ezáltal az alkaloidnak a véredényrendszerbe való behatolás megnehezül. Azonkívül a nyálkahártyákra is rárakódik s ilyenformán a dohány maró hatásától megvédik. Mindemellett a nikotinmennyiség, amely több órán át tartó dohányzás közben a szervezetbe jut, igen számottevő. A kutatások azt is beigazolták, hogy a cigarettázás sokkal ártalmasabb a női szervezetre, mint a férfiakéra.

BELVAROSI

Ösbemutató Budapestet megelőzve

Egy gép nem tér vissza

Az idény legkimagaslóbb repülőfilmje
 Lukács M., Jávör, Juhász, Kovács
 Kedvezményes jegyek csak május 1-től érvényesek.

Jegyelővét 12-1-ig.

Csütörtökön bemutató

Egy nap a világ

Páger, Muráti, Bilicsi
 Az APOLLO-ban

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhirre teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1935. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést folyó évi május hó 8-ára Anonimusz-u. 1. szám alatt, a második árverést folyó évi május hó 17-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kintűzöm.

Árverésre kerülnek az alábbi ingóságok:

- 1 darab kalapácsgyurógép,
- 1 darab festőgép.

ARVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 27.

LITERATI JANOS,
 megbízott végrehajtó.

NYILTTÉR

A Hungária Vendéglátó Üzemek KFT Nagyvárad, Rimanóczy-u. 1. szám értesíti az érdekelteket, hogy Petrásovits Árpádtól, a Hungária Vendéglátó Üzemeket 1944 február 1-én megvette és felkéri a hitelezőket, hogy a felhívás megjelenésétől számított 8 napon belül követeléseiket a fenti igazgatóság irodájában bejelenteni sziveskedjenek, mert azután érkező követeléseket nem vesszünk figyelembe.

Hungári Vendéglátó Üzemek Kft
 Dabolczy Lajos
 ügyvezető igazgató.

* E rovatban közzéttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Külpolitikai kishírek

Páris. (MTL.) A Német TI jelenti: Petain államfő szerdán Párisban résztvett a bombatámadások áldozataiért mondott szent misén. Ez volt az első látogatás, amelyet, mint államfő Párisban tett.

Milánó. (MTL.) A Német TI jelenti: A hivatalos lap közli, hogy május 24-ig mindazok, akik a partizán bandákkal együttműködtek, ha önként jelentkeznek, mentesülnek a büntetéstől.

Amszterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint, a brit államközösség minisztereinek küszöbön álló londoni értekezletén Irország nem képviselteti magát.

Genf. (MTL.) A NTL jelenti: Londonból jelentik: Az angliai szénhiány a Times szerint már a csapatok ellátásában is érezhető. Tüzelőanyaggal való takarékoskodás miatt, minden pénteken csak hideg ételt kapnak a katonák Angliában.

A nagyváradai munkapiac helyzete

A nagyváradai m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 23. telefon: 25-76) az 1944. évi április hó 26-án kelt kimutatása szerint, az elmúlt hétetn elkövetített 89 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatna:

1 villanyszerelő, 1 hegesztő, 1 gépkezelő, 3 borbély, 3 sütő, 2 napszámos, 8 molnár, 14 gyári munkás, 4 szolgáló-kifutó, 11 mindenes leány, 2 bejárónő, 4 min. főzőnő, 1 szakácsnő, 1 takarítónő, 2 gépirónő. Összesen 59'egyén.

Foglalkozást keresnek:

21 ipari szakmunkás, 26 gyári, be-tanított és egyéb segédmunkás, 2 kereskedősegéd, 3 tisztviselőnő, 3 szolgáló-kifutó, 14 hejáró takarítónő, 10 mindenesleány, 3 mosónő, 1 szakácsnő, 7 mindenes főző, 2 ápolónő, 3 kiszolgálónő. Összesen: 95'egyén.

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 lakatos, 1 műszerész.

Felhívás a burgonya szélesebbkörű termelésére. A MTL jelenti: Illetékes helyről nyomatékosan felhívják a figyelmet burgonyának legszélesebbkörű és az eddiginél nagyobbtermű természetére. Kivánatos, hogy minden gazda nemcsak a saját szükségletének megtermeléséről gondoskodik, hanem eladásra is termeljen.

Talpbőrt kapnak jutalmul a selyemhernyótenyésztők. A MTL jelenti: A kormány a selyemhernyótenyésztés fejlesztésének előmozdítása érdekében megengedte, hogy minden olyan tenyésztő, aki több elsőosztályú gubót termel mint az elmúlt évben, az új tenyésztők közül pedig azok, akik legalább 10 kiló elsőrendű gubót termelnek, a bevéltőállomáshoz legközelebb eső Hangya-üzletben hatósági áron egy pár cipőre való valódi talpbőrt vásárolhatnak. A beadáskor kiadandó utalványokon feltüntetendő, hogy a selyemhernyótenyésztők ezenkívül még milyen nehezen beszerezhető közszükségleti cikkeket vásárolhatnak.

Szobafestő, mázó, fényező és cégfestő szakosztály felhívja tagjai figyelmét, hogy fontos ügyekben taggyűlést tart f. hó 28-án délután 6 órai kezdettel. Felhívjuk tagjaink figyelmét a tárgy fontosságára való tekintettel pontos megjelenést kérünk. Utólagos kimentést el nem fogadunk. Elnökség.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhirre teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1935. évi P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. május 8-án, a másodikat 1944. évi május hó 17-én a városi közraktárban Szeptember 6-u. 2. szám alatt, kintűzöm.

ARVERÉSI FELTÉTELEK

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az

Szent Monika tárgysorsjáték-jegy ára 1— pengő
 a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGYA-üzletekben

ingóságok becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 27.

LITERATI JANOS,
 megb. végrehajtó

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Eladó lányok” csütörtöki minden este

Eladó lányok mulatságos, vidám operett-újdonatságot csütörtökön fél 6 órakor mutatja be a színház bemutató bérletben. Főszereplők: Balogh Julia, Kemény Gizi, Szögi Arany, Antal Erzsébet, Lányi Emmi, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Barys Béla és Kiss István. Csupa hangulat és kacagás. Hangulatos, finom muzsika. Szenzációs táncok. A díszleteket Kovall István festette. Az *Eladó lányok* A-bérlet előadása pénteken este fél 6 órakor, szombaton este, vasárnap délután és este bérletszünetben kerül színre.

Szombaton délután fél 3 órakor *filléres helyárrakkal* a *Varázskeringő* van műsoron.

Népművelési előadásban hétfőn este fél 6 órakor, *filléres helyárrakkal*

Martos—Huszka *Gül baba* c. nagyoperettje kerül színre. Jegyek a színházi pénztárnál elővételben már váltakozhatók.

Előkészületben: *Egy csók és más semmi* operett.

MŰSOR:

Csütörtökön este fél 6 órakor: *Eladó lányok*, bemutató bérlet.

Pénteken este fél 6 órakor: *Eladó lányok*, A-bérlet.

Szombaton délután fél 3 órakor: *Varázskeringő*.

Szombaton este fél 6 órakor: *Eladó lányok*.

Vasárnap délután fél 3 órakor: *Eladó lányok*.

Vasárnap este fél 6 órakor: *Eladó lányok*.

Hétfőn este fél 6 órakor: *Gül baba*.

SPORT

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi vívóverseny iránt

Nagyvárad, április 27. Alig két nap választ el minket a vívósport varadi nagy napjától és megállapítható, hogy olyan érdeklődés nyilvánul meg az esemény iránt, amilyenre még nem volt példa. A helybeli társaságok, a NAC, a MÁV, a Törökviszák már bejelentették részvételüket. A tegnapi nap folyamán a helyőrség nevében Somfalvy ezredes jelentette be részvételét és egyben értékes tiszteletdíjat ajánlott fel. A Gábor Áron hadapródiskola parancsnoka, Paletta ezredes is tiszteletdíjat ajánlott fel a hadapródiskola részéről. Nagyvárad város nevében dr. Soós István polgármester, a vármegye nevében pedig dr. Vitéz Nadányi János alispán ajánlottak fel a versenyzők részére tiszteletdíjakat. Részvételét jelentette be dr. Moldoványi táblai elnök és a város számos közéleti és hivatali vezetője is.

Természetes ez az érdeklődés, hiszen a magyar nemzeti kardbajnokság versenye még budapesti viszonylatban is rendkívüli esemény-számba megy s a hatalmas nemzeti sportcsarnokot szorongásig meg szokták tölteni ilyen alkalmakkor a nemes sport iránt érdeklődők, pedig a fővárosi közönség hozzá van szokva a nagy sporteseményekhez. Annál inkább indokolt az érdeklődés Nagyváradon, ahol most első ízben kerül ez a verseny lebonyolítására. Kétségteljesen megítélendő az az elhatározása, hogy ezt a kiemelkedő jelentőségű versenyt itt tartja meg.

Jegyeket Szántay János szakosztályi elnöknel lehet kapni reggel 8 órától délután 4 óráig, a Bazár épületben lévő üzletben.

Eddig 12 egyesület birkozói neveztek be a május 7-iki országos versenyre

Egyik multheti számunkban már ismerttük, hogy a NMK Törökviszák Erdély visszacsatolt részének emlékére egy remek kivitelű, ezüsthöl készült vándorserleget alapított.

A Magyar Országos Birkozó Szövetség méltányolni kívánván a nagyváradai munkásoknak a kirkózó sport terén kifejtett munkálkodását, a legmesszebbmenő ígéretet tette a verseny sikeres megrendezését illetően. Sőt ezen országos versenyen képviseltetni is fogja magát.

Az előjelekből ítélve, meg a versenyzők értékét figyelembe véve, országos viszonylatban is párját ritkítóan szép mezőnyre van kilátás. Több országos, ugyisint európai, de világviszonylatban is számottevő neves versenyzők lépnek majd színpadra.

Eddig a következő egyesületek bevezetése várható: Budapestről: MÁV-Előre, WMTK, B. Vasutas, Törökviszák, UTE és BSZKRT. Vidékről: Ceglédi MOVE, Kecskeméti TE, Szol-

noki MÁV, Debreceni VSC, Szegedi VSE, Győri AC.

E nagyszabású versennyel lapunk hasábjain foglalkozni fogunk.

K. Nagy Pál vezeti a Kolozsvár—Nagyvárad rangadót

Ujpest—Kispest: Lantos (Kiss Zs.) Molnár L.

SalBTC—Gamma: Németh L. (pj. Miskolcra).

Tisza—Ujvidék: Kékési (pj. Szegedről).

Ferencváros—Csepel: Pusztai (Závorai, Moesári).

Szolnok—Kinizsi: Székely Á. (Pető, Közep).

Elektromos—DiMÁVAG: Dankó (Benedek, Dömötör).

Kolozsvár—Nagyvárad: K. Nagy P. (2 Kolozsvár).

Ülést tart a NAC elnöki tanácsa

Április 29-én, délután 5 órai kezdettel elnökségi ülést tart a NAC vezetősége. Az ülésen az egyesület jövőjére vonatkozó igen fontos ügyeket fog tárgyalni a zöld-fehér vezérkar.

Őszinte mozikritika

Egy gép nem tért vissza

— Bemutató a Belvárosi mozgóban —

Possonyi László Szilágyi Irmájában átütő színpadi sikert aratott Lukács Margit nagy repülőfilmje. Ez a második nagy film, amely a magyar légierők közreműködésével készült és méltán sorakozik a Magyar sasok című film mellé, amelyről tegnap emlékeztünk meg az elismerés hangján.

A filmdráma érdekfeszítő módon kibontakozó témája betekintést nyújt a magyar légierő felderítőinek és hírszerzőinek hősi munkájába. Ezt a külön is figyelemreméltó anyagot azzal is fűszerezi, hogy e munkába beleilleszti egy orosz partizán csoport politikai megbízottjának, Karlova Marjának (Lukács Margit) felújult régi szerelmét a hadiszállás közelében ejtőernyővel leereszkedett magyar hírszerző tiszttel (Kovács Károly). Az orosz nőben kemény harcot vív egymással a szerelem és a megrögzött politikai meggyőződés. Tipikusan női megoldással mindkettőnek eleget akar tenni. Állandóan akadályozza szerelmének kíméletesit, de akaratlanul is elősegíti életének feláldozásával e tevékenység eredményességét, mert a magyar hírszerző még hősi halála előtt átadja a kényszerleszállást végzett magyar repülőfőhadnagynak (Jávor Pál) a fontos adatokat és ennek légi támaszpontjára való visszatérését a szákmányolt orosz gépen biztosítani törekszik. De ez a hős is odavész és csak két társa viszik magukkal a hírszerzés adatait és térképeit az ellenséges gép szárnyain.

A film drámai feszültségeiben gazdag, de nem idegromboló, mert ismételtül feloldják a feszültséget a magyar repülő állandó humorának szentelt nyugvópontjai. Erről Juhász József, Veszely Pál és Sárosy Andor gondoskodnak.

Érdemes megnézni!

OLASZ PETER dr.

RÁDIÓ

PÉNTEK, ÁPRILIS 28.

Budapest I.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.10 A rádiózenkar műsorából.
11.15 Szórakoztató zene.
11.40 Kelemen Didákról beszél dr. Kovács Tibor.
12.05 Redőzzenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Balettzene.
15.05 Guttenberg György szalonzenekara.
15.45 Jancsó Elemér megemlékezése.
16.00 A rádió hangversenydobogóján.
17.00 Német hallgatónknak.
17.35 A falu rossza. Népszínmű. Közvetítés a Nemzeti Színházról.
23.00 Részletek Lászlóffy Margit hangversenyéből.
20.45 Magyar zeneszerzők felőrája.
21.15 Hanglemezújdonságok.
22.40 Szórakoztató muzsika.

Budapest II.

22.10 Ábrándok és dalok.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje „MAGYAR LAPOK”-at.

Talpbőrt kapnak a selyemhernyótenyésztők

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány a selyemhernyó-tenyésztés fejlesztésének előmozdítása érdekében megengedte, hogy minden olyan tenyésztő, aki több elsőosztályú gubót termel, mint az elmúlt évben, az új tenyésztők közül pedig azok, akik legalább 10 kiló elsőrendű gubót termelnek, a beváltó állomáshoz legközelebb eső „Hangya”-üzletben hatósági áron egy pár cipőre való valódi talpbőrt vásárolhatnak. A beadáskor kiadandó utólványokon feltüntetendők, hogy a selyemhernyó-tenyésztők ezenkívül még milyen nehezen beszerezhető közszükségleti cikkeket vásárolhatnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladom Csengeri-utca 15. számú 3 szobás magánházat nagy telekkel 52.000 pengőért, Nemzeti Bank engedéllyel leiben is fizethető 1.500.000. Popovics iroda, Szent János-u. 6. Telefon: 15-67. 907

Eladó beköltözhető 3-szor egy szobás lakásos ház Török Ignác-utcában. Értekezni Huszár-u. 5. 908

Házonfőle

Fertőtlenítést, potoska, mely és mindennemű fűrészek irtását, 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznel, Kosuth-u. 5. Telefon 23-30.

Iparom van, tőkés társat keresek. Cím a kiadóban. 901

Állást nyee

NÉPLAP árusító nagy jövedelemmel azonnal felvétetik Alsókörösoldal és Vársárhelyi környékére. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 856

Középkolát végző nagyobb diákokat a szünidő tartamára felvesz Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10-12 óra között. 905

Sofort fagázüzemű tehergépkocsi vezetésére keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10-12 óra között. 806

Perfekt gépirónó ökszerszény alkalmazást nyerhet dr. Kotzko Jenő kir. közjegyzőnél. 898

Megbízható, főzni tudó középkorú, mindenes nőt keresek május 1-re. Római katolikus iskola, Cséffa. 892

Állást keres

Bejárónőnek ajánlkozik fiatal, rendes asszony. Mindszent-u. 60. Lovass Hon. 887

Lakás

Butorozott szobát keresek reggelivel és vacsorával, lehetőleg Velence környékén azonnalra. Címeket „Tisztviselő” jellegre kiadóhivatalba kérünk. 893

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel: Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos főszerkesztő Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. környegében, Nagyvárad, Szilágyi utca 2. sz. 894